

ROMANIA NOUA

ORGAN DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

Abonamentul: 1 Lună Lei 1
6 Luni " 5
1 An " 10

Redacția și Administrația
— Baza Căței nr. 39 — Cluj
— TELEFON 51 —

Director: Dr. UNISFOR GHISU

Trece în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

CENZURAT

Cum s'au petrecut lucrurile

Spre a înțelege ce s'a petrecut în Balcani și spre a lămurii cauzele care au dus la izbucnirea războiului, trebuie să se facă o trecere în revistă a faptelor.

1. **Ofensiva aliaților în apus.** Ea a început o bună parte din rezervele austro-germane și a fixat pe loc pe cele rămase. S'a amintit că pe frontul albastru, pe sectorul dela St. Mihiel, Germanii au fost nevoiți să aducă ajutoare austriace, acestea cărora le-a vorbit domnului împăratul Wilhelm.

2. **Ofensiva din Palestina** care a împiedecat intervenția rezervelor turcești în ajutorul Bulgarilor.

3. **Intărirea treptată a armatelor aliaților** italiene și mai ales prin intervenția armatei grecești care pot să scotocească cam la 200.000—250.000 de oameni.

4. **Obosala și demoralizată armata bulgară.** — Armata bulgară a fost în luptă de 3 ani pe front, fără a mai scoti războiul din 1912-1913. După realizarea tuturor aspirațiilor bulgarești, armata nu mai înțelegea rostul continuării războiului propagandă pacifistă crescând, sprijinită și de o rezolvă rea și de nemulțumirile trezite de rechizițiile austro-germane în țară.

Aceti patru factori au creat condițiile în care a putut răși lovitura dată cu atâtă măiestrie și înțeleasă vertiginosă de generalul Franchet d'Espèry.

Anum trupele sârbești au ocupat Uskub și merg în gaura spre Sofia spre a lua legătură cu armata în vreme ce pe flancul Englezii, Francezii, Grecii și Italianii înaintază cât pot de repede, împingând în fața lor trupele bulgare care se îndreaptă cu totă grabă spre Sofia.

Ca s'a întâmplat pe frontul macedonean? În timp ce Regele Ferdinand care aducea prințesa a doua apropiată mergând la Viena și Berlin spre a cere ajutor, generalul Franchet d'Espèry și arunca trupele în asalt contra armatelor bulgarești. Acestea, surprinse, nu putură să susțină lovitura trupelor greco-italiene și aripa dreaptă, în legătură cu Englezii, Francezii și Sârbi, cari adăună o lovitură formidabilă la centru, și cu trupele italiene cari ocupau aripa stângă și asigurau legătura cu armata italiană din Albania.

Înaintarea pe un front de 65 de km. la începutul acțiunii, a fost fulgerătoare. În două zile frontul de la aștia 150 de km. plecând dela est de Mostar, dela cotitura Cernei până la defileul Strumei.

Cele două aripi ale armatei bulgarești au arătat la început acțiunii o rezistență serioasă, dar străpungerea centrului producând demoralizarea frontului întreg, ele au început de-nemenea să cedeze.

Trupele anglo-elenice la dreapta, până să apară pe Strumica, înaintară spre faimosul defileu dela Bana care fusese fatal bulgarilor încă în 1913.

În contra Uskub și Kalkandelen stat lupta. Ocuparea acestor din urmă localități, dădea se adevărate, de-a-urzele tăierea și izolarea completă a aripii drepte bulgare și însemnează catastrofa ei. Trupele austriace cari îi vin în ajutor din Albania, s'au zădărnicit de italienii care speroază în Albania. Cu vorba că s'a încercat o ofensivă asupra armatei bulgarești și de apropiată capitulare a generalului Eftaxar Balin.

Șeful armatei grecești în această campanie merită atențiune deosebită. Intervenția unui sfert de milion de greci a dat aliaților superioritatea de efectivă cărui și datorarea succedului în cea mai mare parte.

Armata grecească luptă pe aripa dreaptă pe frontul spre Demir Hisar, Serec, Drama și Cavala. O numeroasă populație grecească s'arepta să fie zdrobită în aceste orașe. Armata grecească șterge acum paia de rășină pe care i-o aducese tradarea Regelui Constantin prin prăderea fortului Rusep în 1915. Venizelos al cărui merit e intrarea în acțiune a Greciei pri-

mește satisfacțiune strălucită pentru campania destrăbălă de calomnii cu care patriotismul și suferințele sale din anul 1914-17 au fost răsplătite. Ultima linie apărând Sofia, se află între Kustendil și Dubnița.

Armata bulgară ruptă în două, cu o jumătate sfărâmată și încercută, cu a doua jumătate demoralizată și cu populațiunea îngrozită și la pânză din cauza înaintării sârbilor răzbuțitori, nu este probabil că va mai putea să apere Capitala nici pe linia aceasta.

În schimb se anunță mari transporturi militare austro-germane spre frontul balcanic. Nu încapă nici o îndoială că guvernul Puterilor Centrale vor face toate eforturile posibile spre a restabili situația în Balcani și spre a salva linia Hamburg-Bagdad, care trece prin Sofia și Adrianopol.

Contra-acțiunea austro-germană promite a fi concepută și executată în stil mare. Obiectivul ei dublu, zăpădărea Sofiei și Adrianopolului, va face ca operațiunile Puterilor Centrale să se îndrepte mai ales spre centru și aripa dreaptă aliați pentru degajarea legăturii cu Constantinopolul.

În schimb Alb nia va fi probabil lăsată în părăsire și înaintarea aliați poate amenința Bosnia-Hertegovina.

Desfășurarea operațiunilor în zilele următoare va fi de cel mai palt interes dramatic. Lupte noi și poate și mai săgeroase se vor desfășura probabil pe pământul păpă acum furt al Bulgariei.

Războiul de marelă cu toate caracteristicile lui de neprevăzut, de dramatic și de improvizat apăsătoare și repede va lua locul luptelor de tranșee. Comandantul armatelor aliate generalul Franchet d'Espèry a jurețit până acum că posedă într'un grad înalt toate calitățile cerute de situație. Numele lui va fi una din gloriile Franței în acest război.

Pretutindeni unde sunt azi românii, unde se vorbește românește mersul evenimentelor este urmărit cu încordare pătămoș. Pentru noi acum totul este în joc. În luptele din Balcani azi se decide în bună parte soarta Orientului apropiat, întreg. În două-trei sau patru săptămâni vom vedea care va fi soarta viitoare nu numai a Bulgariei, Serbiei, Albaniei, Greciei și Turciei, dar și a României.

O chestie națională

— O chestie în luptă pentru studenții bulgarești —

Evenimentul serie:

Înregistrăm cu multă bucurie știri că peste 300 studenți bulgarești s'au anunțat că vor urma în anul acesta cursurile Universității noastre, afară de studenții noștri. În împrejurările grele prin care trecem, când un biet voiajor ce vine în Iași nu găsește casă și mâncă, înțelegem ce înăduri a luat guvernul față de acești studenți, pentru că în timpul eroului să nu se vedem cerșind o bucată de pâine pe scările Universității. Numărul mare al studenților la Iași, nu e numai o chestie în golanță a legății, ci este o chestie națională de care guvernul ar trebui să țină socotă, nu ales în împrejurările de astăzi. Se știe că guvernul ucrainian a oferit câteva sute de milioane ucraineniști ucraineniști, iar în Basarabia se face de către dușmanii noștri o vis propagandă în lumea școlară, pentru ca tineretul român să se ducă acolo spre a studia, unde vor avea casa și masa asigurată.

Chestiunea aceasta este demisurăm cele mai îngrijitoare și lovitura ar trebui purtată de urgență. De aceea cu toate situația financiară precară în care ne găsim, credem că e nevoie să se voteze un fond extraordinar pe baza cărui Ministerul de Instrucție, să formeze un buget analog cu cel al Internatelor școlare, acțiunându-se o cantină universitară pe lângă Căminul studențesc de a cărui înființare se ocupă Universitatea.

CENZURAT

Încetarea ostilităților. — Germanii trimit trupe. — Sobrania ajurnată se convoacă din nou. — Austriecii se retrag. — Turcii și pacea bulgară

CENZURAT

CENZURAT

Lyon. — Speranțele victorioase, care în două săptămâni au dus armatele aliate din Răsărit până la Teskub au hotărât armata bulgară să se apuce armele. În seara zilei de 16 Septembrie în orașe II, delegații plenipotențiarilor ai guvernului bulgar au cerut un armistițiu la Salonic.

Încetarea ostilităților
Lyon. — După cum știe toată lumea, ostilitățile între armatele aliate și armatele bulgare.

Încălțirea Armistițiului
Nauen. — După cum știe Biroul Reuter s'a încheiat un armistițiu între Bulgaria și Ententa.

Lyon. — D. Venizelos a plecat din Atena cu tren special la Salonic pentru a fi consultat de generalul Franchet d'Espèry.

Din izvor german

Deschiderea și ajurnarea Sobraniei

Sofia 17 Sept. — Sobrania a fost deschisă. După citirea mesajului regelui Sobrania a fost îndată ajurnată.

Ultimele știri din București anunță că Sobrania a fost anunțată numai pentru câteva zile, în care interval Regele se va consulta cu toți factorii politici pentru a stabili definitiv atitudinea Bulgariei.

Armata bulgară în situația armatei rusești

Corectând cauzele cari au contribuit la dezastrul Bulgariei zărele din Viena și Berlin găsesc că neorocirea Bulgariei se explică nu numai prin superioritatea de efectivă a aliaților ei și prin faptul că armata bulgară se află în halul armatei rusești din 1917.

Bulgaria se află de 7 ani aproape fără întrerupere în stare de război. La aceasta se adaugă și faptul că Bulgaria este bătută de 3 luni de o seceta cumplită și a avut o recoltă foarte slabă.

Austro-Ungarii se retrag
În vederea vest de la Ochrada, fiindcă seamă de situația de pe frontul bulgar, am evacuat după țigle locale o fâșie de teren.

„Liniste și entuziasm la Sofia”

Sofia 17 Sept. — În Sofia domnește liniste deplină. Trupele austro-germane au sosit în mare număr la Sofia unde au fost primite cu entuziasm. Tarul Ferdinand nu a părăsit Capitala.

GENERALUL JEGOF PENTRU DICTATURA

— Din izvor german —

Budapesta 18. — Într'un interviu acordat de generalul Jegof, Comandantul armatei bulgare a declarat următoarele.

Am protestat energic pe lângă guvern contra demersurilor făcute pentru pace. Am atras atenția asupra faptului că Bulgaria va fi mult mai puternică când va încheia pacea alături de Puterile Centrale.

Când acum câteva zile Tarul Ferdinand mi-a cerut părerea în privința unui armistițiu, i-am spus telegrafic părerea mea că cu ajutorul aliaților noștri putem restabili situația.

E evident că Antanta dispune de forțe mici în Balcani. Nu mă îndesec că vsm putea restabili situația militară.

Pacea cu Antanta ar transforma Bulgaria într'un teatru de operație, ceea ce ar însemna distrugerea Bulgariei.

Cred că Sobrania nu va admite politica guvernului; dacă totuși Sobrania va admite intervenția lui Malinoff sub influența propagandei antantiste, va fi în interesul țării ca să se institue o dictatură.

Creșterea rezistenței

Geneva. — Agenția Havas anunță că rezistența pe care o întâmpină trupele aliate în Balcani a crescut în urma sosirii trupelor germane. Activitatea artileriei s'a înviorat; lupte corp la corp au loc.

Ce s'a petrecut în armata bulgară.

Zărele din Viena se așteaptă să prezinte cererea de armistițiu a Bulgariei nu ca rezultatul loviturilor aliaților ci ca rezultatul unui fel de răzcoale militare.

Se spune că unități admitând chiar posibilitatea unei răzcoale, ele explică totuși demersul neașteptat al lui Malinoff prin lovitura aliaților date armatei bulgare a cărei situațiune o descriu în culori întunecate.

Acum trupele aliate au luat Uskub și se află la 80 de km. dela Sofia. După părerea bulgarilor com. de repede ar veni ajutorul austro-german el nu va putea salva situația armatei bulgare definitiv compromisă.

Regele Ferdinand contra tratativelor de pace
Ziarul „Neue Freie Presse” anunță că Adolf Struss profesor la Academia orientala din Budapesta, care se află în legătură cu regele Ferdinand încă din timp de pace, a primit din Sofia următoarea comunicare:

„Regele Ferdinand așteaptă desfășurarea evenimentelor, punându-și speranța în ajutorul Puterilor Centrale. Regele n'a aprobat tratatul de pace”.

Din loc competent austro-ungar s'a comunicat la Sofia că întăriri suficiente se află pe drum.

Bulgaria așteptată de simplificați
Presa romanică a Elveției vede în propunerea bulgară numai o manoperă de pace și previne pe Aliați să se ferosească de duplicita tea Bulgariei.

Factorul deciziv

Berlin 29 Sept. — O persoană care a plecat Vineri seara din Sofia a declarat, ziarului Lokalanzeiger cu privire la situația din Bulgaria că adevăratii lui Radostavoff și Malinoff sânt împărșiți în două tabere cam egale și că factorul care va decide în câmpul acestor forțe egale vor fi succesele militare ale Germaniei și Austro-Ungariei. Din nefericire nu se poate gândi că unii din Radostavoff și Malinoff ar învina partea opusă; în orice caz însă esențialele militare vor învâri asupra hotărârilor Sobraniei care s'a întruțit. În sentimentul nesigurății sale personale Malinoff operează cu toate mijloacele el cuprindă orice oportunitate ale pacii încât nu se lăsa năpădit din cauza se petrece pe front. Epilul că în tot cursul zilei de Vineri a trecut un număr enorm de trupe austro-germane prin Sofia a făcut o impresie extraordinară de puternică. Dacă vom răși, spune persoana sus numită, să gălbuiem prin forțele noastre militare Bulgaria care este cum obosită, atunci, criza bulgară va fi hotărâtă în favoarea noastră și atunci Malinoff a pierdut jocul.

Frontul trebuie să rămâie nedeclanșat. Berlin. — Ziarul „Vorwarts” publică un apel la apărare națională, în care descrie în mod straniu ceea ce așteaptă pe poporul german, dacă n'ar menține frontul apăsător: foamets, lipsă de lucru, războiul civil, epidemii și în cele din urmă o pace care ar fi iadul pe pământ. Mai departe se spune în acest apel: „Din această cauză frontul epuans trebuie să rămâie neclintit. Fiecare din ai noștri, pe care Uștin eu griji afară trebuie să-și dea seama că se pune pe el mai multă seamă oricând. Acum numai este vorba în-

CENZURAT

Iași 20 Sept. — Se anunță din Paris că condițiile armistițiului bulgar sunt în curs de executare.

CENZURAT

Scheidemann a intrat în guvern

Odesa. — În urma gravelor evenimente militare, guvernul german a demisionat. În locul lui Hertling a fost numit Cancellar prințul Max von Baden, vice cancellar rămânând tot von Payer. Secretar de stat fără portofoliu a ajuns Scheidemann, fostul șef al socialiștilor germani.

St. Quentin a fost cucerit

Un raid francez suună după lupte săgeroase cari au ținut câpitanul întregi, trupele franceze au intrat biruitoare în St. Quentin, punctul principal de sprijin al liniei Hindenburg.

tr'adeșăr de cuceriri, ei de trecerea în starea de pace în ordine și fără povești insuportabile. După toate probabilitățile, lucrurile numai pot dura multă vreme. O rezistență de câteva săptămâni ne poate crușa de miseria multor ani.

Declarațiile d-lui Stoianovici

Budapesta. — Consulul general bulgar, d. Stoianovici, care este un om de încredere al tarului Ferdinand și care a luat parte la tratativele dela Brest-Litovsk, a declarat că dimineață în mod foarte optimist despre evenimentele din Bulgaria. El speră că Sobrania care se întrunește astăzi va dezaproba politica lui Malinoff.

Presa turcească despre situația în Bulgaria

Constantinopol. — Presa turcească se exprimă cu multă călm despre avarata dezagreabilită din Balcani.

Ea scrie, că în cazul unei păci separate cu Bulgaria, se va restabili în cel mai rău caz situația dinaintea de intrarea Bulgariei în război. Pe vremea aceea însă drumul între Turcia și Aliații săi nu fusese încă deschis. Astăzi însă drumul e deschis prin România și Serbia. Pe Marea Neagră pericolul rus se a dispărut. De altă parte însă pacea separată a Bulgariei însemnă renunțarea în toate sacrificiile făcute în tot timpul războiului.

Câte tunuri s'au luat dela Bulgari?

Un comunicat sârbesc arată, că de la începutul ofensivei din Macedonia, Aliații au luat dela Bulgari 350 tunuri.

CENZURAT

Arabii revoltați ataca pe Turcii în Palestina

— Din izvor german —

În Palestina trupele turcești se retrag la vest de Iordan. În valea de est a Iordanului ele se mențin contre unor forțe superioare, cu toate acestea armata turcească e amenințată de mișcările revoluționare ale Arabilor, cari s'au întins până în ținutul Hauran. În luptele de retragere i-au distrus regimentele germane de sub conducerea colonelului Oppen și maior Muther, cari au scăpat de încercuire.

Sistemul reprezentativ al bisericii

de Jean Freds
fost jurist-consult al bisericii
ortodoxe din Transilvania

In biserica gr. or. romană din Ungaria și Transilvania, domnește ca și în bisericele celorlalte confesiuni autohtone, sistemul reprezentativ, conform căruia o biserică, sau totalitatea credincioșilor se reprezintă, și organizează și se guvernează prin sine, prin reprezentanți aleși de sine.

Acești reprezentanți formează două categorii: reprezentanți personali, cari singuri pentru sine și în persoana lor, îndeplinesc anumite funcțiuni în numele bisericii și deaceia îi putem numi dignitari și funcționari bisericești, precum sunt: prelații-metropolitii, arhiepiscopii, episcopii și celelalte grade inferioare episcopale — apoi protopresbiterii, presbiterii, profesorii și învățătorii. A doua categorie „formază corporațiunile bisericești. Și acestea iar sunt de două feluri: corpurile reprezentative și legitimoare — sinoadele parohiale, protopresbiterale, episcopale și congresul metropolitan — deoparte; și apoi organele executive ale corpurilor reprezentative și legitimoare: comitetul parohial și cel protopresbiterial, mai deoparte consistoriile, cel diecezan-episcopial și cel metropolitan.

Reprezentanții de categoria primă; înalții prelați, protopresbiterii, profesorii și învățătorii să aleg — lucru natural — pe viață. Membrii corporațiilor bisericești însă să aleg numai pentru un șir mai scurt sau mai lung de ani. Și aici însă are loc o excepție. Și anume aceea: că membrii clericali din consistoriile episcopale și metropolitane să aleg pe viață, deci n-o să mai schimbe, pe când membrii profani ai acestor consistorii, își pierd mandatul cu ziua în care expiră mandatul membrilor corporațiilor, care i-a fost ales. Ei pot fi lusa realeși.

Trecem să observăm aici, că legistatorii, cari au compus „Statutul organic” legea fundamentală pe care se bazează constituția bisericii gr. or. române din Ungaria și Ardeal — au fost dăruți ca și membrii laici din numitele consistorii să fie aleși pe viață; paterescul guvern maghiar însă asta n-a înclinat-o, părându-i prea primejdiosă o atare statornicie în biserica.

Din cele de până aci este evident, că statornicia în biserica ortodoxă categorica primă de reprezentanți bisericești: înalți prelați și funcționari inferiori aleși pe viață, care la caz de nevoie pot susține viața internă în biserică și fără corporațiunile de a doua categorie.

Sistemul reprezentativ în biserica noastră este apoi atârnat de actuala alegere. — Căci în biserica noastră din Ungaria și Transilvania nimeni nu poate deveni reprezentant, demnitar sau funcționar bisericesc altfel decât numai prin alegere.

Și aceasta e câștigul cel mai de însemnătate esoperat de întemeietorul constituției noastre bisericești, marele arhiepiscop și metropolit Andrei Șaguna, pentru că ca el scutește biserica de amestecuri străine.

În ce privește alegerea, ea este în biserica noastră cea mai liberală și mai democratică din lume: — *„Vol oblatio”* pentru toți credincioșii de sexul bărbătesc, majori și neatârtați, cari duc o viață nepătată și au îndigenitatea în biserica. Ales poate fi fiecare alegător, în vârsta de 30 de ani, dacă are calificajul necesar.

Membrii corporațiilor reprezentative, ai sinoadelor și ai congresului, precum și parohii, profesorii și învățătorii se aleg direct; votul alegătorilor originați direct pentru persoana lor. Protopresbiterii, episcopii și metropolitii, apoi membrii comitetului protopresbiterial, și ai consistoriilor episcopale și metropolitane se aleg indirect. Și anume membrii comitetului protopresbiterial și protopresbiterii de sinodul protopresbiterial; membrii consistoriului episcopial și episcopul episcopial de sinodul episcopial; iar membrii consistoriului metropolitan și metropolitul, să aleg de congres.

Alegerea se face după cum se vede, după un anumit sistem, fără de nici o candidatură sau îndrumare. Candidații la posturile de paroh, profesor și învățator, apoi la dignitățile de protopresbiter, de episcop și de metropolit însă trebuie să aibă o anumită calificajune prezintă de lege bisericească. Cei ce n-au această calificajune nu pot fi aleși și, dacă totuși ar fi aleși, alegerea s-ar anula.

Alegerea de învățători, profesori, parohii și protopopi, au să mai fie înainte de consistoriul episcopial; iar alegerea de episcop și metropolit devin valabile numai după aprobarea regelui. Condiția asta din urmă în timpuri normale s-a primit mai mult numai ca o simplă formalitate. Anii din urmă însă ne-au făcut să cunoaștem greutatea ei și să ne convingem că ocuparea demnităților de episcop și metropolit nu stărnă numai de voiața alegătorilor din sinod și congres ci și de a Domnitorului și respectiv a sfătătorilor lui; și fiindu-să în timpurile din urmă mai multe cazuri, unde episcopii și metropolitii ales, din partea Domnitorului n-au fost întârziți și astfel alegerea au rămas nule, deși erau din punct de vedere bisericesc irrepugnabile.

Oricum ar fi însă și chiar și alegerea atârnată de voiața unui act de aprobare din afară de biserica, încă tot nu este atât de vătămătoare pentru autonomia bisericească, ca numirea sau alegerea demnitarilor și capi-

lor bisericești de autorități statale afară de biserica. Pentru că în cazul din urmă prin introducerea de persoane nedorite în biserica, să poată tulbura viața liniștită dintr-însa și să poată împiedeca cursul liniștit și obicinuit de până aci. Și peste tot să poată exercita în biserica o ingerență de care ea, după natura și chemarea ei trebuie să fie ferită. Pe când în cazul prim, când adică numai dreptul de întărire îi compete oare cărei autorități afară de biserica în acest caz ingerența din afară este numai indirectă și ea, ușor poate să fie paralizată, din partea unei biserici de altcum bine organizate.

De încheiere ținem să constatăm, că sistemul reprezentativ în biserica noastră introdus și garantat, oferă bisericii favoruri de mare însemnătate. Și anume: „Mai întâi el face cu putință ca întreaga obște bisericească să ia — deși indirect — parte la reprezentarea, organizarea și ocărmuirea bisericii. Al doilea, el face imposibil ca persoane neplăcute obștei și neagrate de biserica, să poată ocupa funcțiuni și să poată avea amestec în treburile bisericești. Și al treilea și asta este de cea mai mare însemnătate și o urmare naturală din cele expuse sub punctele de mai înainte ca toate actele și faptele săvârșite de vre-o persoană sau dignitate, intrate în sâmbul bisericii în violarea sistemului reprezentativ legalmente garantat, sunt și au să fie și să rămâie pentru totdeauna nule și fără valoare.

Semnăturile din Basarabia

Atragem atențiunea guvernului că nu s'au lăsat și nu se face, semnăturile cu grâu de toamnă în Basarabia; nu se face de loc arătura de toamnă și, puțină sâmbăntă cât s'a recoltat în acest an dezastroasă se vinde pe prețuri ispititoare astfel că nu se vor putea face nici semnăturile de primăvară.

Această stare de lucruri este absolut exactă, gravitatea consecințelor ei trebuie să îngrijoreze pe orice bun român.

Programul Brevetului Cluj

Confratele „Statul Țării”, face un apel călduros către poporul din Basarabia, spre a se înscrie în partidul țărănesc nou înființat.

Se publică din nou și programul partidului, pe care noi l'am dat cei dintâi în No. 137 al gazetei noastre.

Programul publicat acum nu se deosebește decât în punctul I, unde s'a înălțurat acest desiderat: „Nimeni nu trebuie să aibă pământ mai mult decât poate lucra cu brațele lui”.

Eliminarea acestei pretenții bolșevice înseamnă un progres, pe care-l înregistram cu bucurie.

Apoi s'a omis și acest paragraf tot din punct I. „Bani străși (din expropriere) să rămâie în țară pentru ridicarea vieții economice de aici”. Și în fine din punct, XII s'au înălțurat cuvintele. „Să se facă case ieftine dar sănătoase pentru muncitorii”.

Asociindu-ne și noi la apelul îndreptat către popor, regretăm și de astădată că programul n-a ținut să fixeze caracterul național al partidului.

Agitațiile festului primar Schmidt

În urma dizolvării dumsii rușești din Chișinău o vie fierbentă domnește în cercurile rusești de a căror cap pare a fi fost primar, Schmidt.

Având în vedere numai interesele lor proprii, Schmidt și partizanii săi considera înălțurarea lor de la Primărie ca o violare a actului de uniune. Se știe că Schmidt și tovarășii săi ar voi să provoace turburări împotriva stăpânirii românești. (Evenimentul)

Incă 10.000 prizonieri turci
Lyon. — Generalul Allenby raportează predatea la Est de lordan unei forțe turce ce numără 10.000 de oameni, care ar face parte din armata 4-a turcă.

Situația Rezonanței

Urmărind pe Germanii în retragere trupele franceze au pătruns până la Canal. Francezii au intrat în pozițiunile de rezonanță până la 3 km. Est Ganchu. Nona ofensivă către Snippe și Argonne le-a adus Francezilor 15.000 prizonieri și peste 300 tunuri.

Belgienii au luat în Finlanda Paschendrele și Rivando, iar Englezii egindul însemnat Messines-Wyschaete, cu 5000 prizonieri și 200 tunuri.

În Flandra Aliații au ajuns pe toată goștărea Douai-Cambrai luând până acum 22.000 prizonieri.

Pe Vesele armata 5-a franceză a silit pe Germanii să evacueze platurile de dincolo de Aisne și să părăsească întreaga regiunea Reims, luându-le 2100 prizonieri și 50 de tunuri.

Armata 4-a înaintează în Champagne luând mai multe sate și material de rezboiu.

INFORMAȚIUNI

LOCALE

Centrul studenților Basarabeni. — Comitetul Centrului Studenților Basarabeni, atrage din nou luarea aminte a studenților și studențelor cari vor să urmeze la Universitățile românești din Iași sau București, să se grăbească cu traducerea actelor pe care trebuie să le înainteze cât mai curând d. delegat tehnic al ministerului de instrucție. Certificatele traduse în românește după ce au fost autentificate (scălitate) de Directoratul de Instrucțiune trebuie însoțite de două cereri: una către d. rector al universității pentru echivalarea lor cu certificatele din țară, iar alta d-lui decan al facultății la care vrea să urmeze. Elevii străini pot cere în petiție scutirea de taxa de echivalare.

Amănuntele se dau la sediul Centrului dela 56 p. m. Chișinău.

Str. Izov 26 Chișinău
Prezident, N. Gross

Bulgarii basarabeni. — Unul din factorii răspunzători nu amână ca Bulgarii noștri cari erau la început foarte războinici, acum s'au demolit binisor și încep să se împace cu stăpânirea românească.

Limba română în locurile celelalte. — În mai multe sate bulgărești din sudul Basarabiei, autoritățile bulgărești au cerut ca în școlile lor primare să se introducă limba română și nu cea bulgărească.

Banii în liceul românesc. — Liceul din Bolgrad are clase paralele românești și bulgărești. Direcțiunea a primit 27 de cereri dela elevii ruși și ovari, ca să fie primiți în clasele românești.

Popularizarea scrierii în latină. — Într-un întreprins editura în mod artistic a „Călugărilor literari” un universitar pentru a ridica nivelul cultural al poporului.

Prețul Aliaților în curs de o săptămână. — Un radio englez anunță, că în cursul săptămânii trecute, Aliații au făcut pe toate fronturile 110.500 prizonieri.

Un nou demers al Austriei pentru pace. — Un comunicat al oficiului vienez „Telegraphen — Korrespondenzbureau” anunță că guvernul austro-ungar își menține propunerea făcută în chestia păcii.

În legătură cu aceasta corespondentul din Viena al ziarului „Vilag” constată că în urma răspunsului Antantei nota ministrului Burian a căzut. Cu toate acestea, spune corespondentul, Burian nu se va opri în calea păcii, care trebuie urmărită pas cu pas. Din comunicatul guvernului austro-ungar scrie corespondentul, se poate constata că puterile centrale nu s'nt intrasigurate în chestia scopurilor concrete, materiale de pace. Aceasta înseamnă că puterile centrale nu consideră exclusă posibilitatea de se a ajunga la o înțelegere cu Antanta în chestiunea Alsaciei, Belgiei și a tratativilor de pace dela Brest-Litovsk și București.

Burian răspunde că toate acestea nu este o totul exclusă posibilitate aplanării contradicțiilor. Aceasta declarație constituie un al doilea demers al lui Burian. Ministrul austro-ungar a procedat repede, comunicând aceasta Antantei, înaintea de a fi sosit răspunsul ei oficial.

În cercurile oficiale din Viena se speră că demersul lui Burian va contribui la moderarea limbajului Antantei, astfel că răspunsul ei ar putea servi eventual ca baza pentru noi încercări.

România și Ucraina
Citim în „Kievskia Mis” dela 29 Septembrie.

Delegațiunea românească sosită la Kiev a făcut ieri o serie de vizite oficiale reprezentanților autorităților centrale.

Președintele delegațiunii d. Confesescu a vizitat ministerul afacerilor străine

și a fost primit de d. Dorosenko, ministrul afacerilor străine. Convorbirea a ținut timp de o oră.

D-nul Confesescu a predat ministrului scrisoarea sa de acreditare prin care este împuternicit a reprezenta în mod provizoriu guvernul român pe lângă guvernul ucrain.

D. Confesescu a expus d-lui Dorosenko scopurile delegațiunii românești care urmărește stabilirea unor legături economice străne între România și Ucraina.

Astăzi va avea loc prima conferință specială dedicată raporturilor româno-ucrainene.

Reichspost scrie: Situația sfârșite în modul cel mai serios pe conducătorii monarhiei să se înțelegă și să-și strângă mai mult rândurile. Înălțurând toate înăvrăbirile din trecut, trebuie să se găsească acea formulă de unire, care să înlesnească întregii populații să facă front în afară și să devie din nou ceace a fost destinația Austriei și ceea ce a fost totdeauna în timpurile fericite: Un cămin al poporului, al carui locuitorii se întrec să facă casa cât mai bună de locuit și să o apere împotriva amenințărilor.

Ultima Oră
CENZURAT
Viena 28 Sept. — Pe culoarele Reichstagului se vorbește de căderea primului-ministru Hussarek. Evenimentele din Bulgaria au provocat discuțiuni mari în cercurile parlamentare. Se așteaptă dezbateri foarte vii în ședințele Parlamentului și în delegațiuni.

Căminarea d-lui Malinoff în fața poporului
Odesa. — La o întrunire publică ținută la Sofia d. Malinoff a făcut o expunere amănunțită a situațiunii spund următoarele: — Aliații noștri nu vor putea să ne dea un ajutor efectiv. Noi singuri vom fi în stare să ne împotrivim inamicului superior. Țara e istovită, armata e sfărâmată și duce lipsă de cele mai necesare. D. Malinoff a terminat spunând.

— Unica noastră scăpare e pacea imediată. Trebuie să luăm imediat această hotărâre spre a mântui Statul și națiunea. În caz contrar țara va fi cuprinsă de o anarhie ne mai pomenită, de bolșevismul rusesc. Incă o zi și

VIȚE ALTOITE

si producător rieceți, prima calitate, autenticitate garantată. Rugăm Podgorenii a vizita Pepinierele noastre. Catalog gratis la cerere. Societatea Bernard & Comp., Tecuci

TEATRU GRADINA ELDORADO
ZILNIC
CONCERT CABARET
cu artiști din BUCUREȘTI ȘI ODESA
Orchestra MARGO
Concertul începe la ora 9, Cabaret la 11.

„NAȚIONALĂ” SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURĂRI ÎN ROMÂNIA
— Fondată în anul 1882 —
Capital de Acțiuni și Fonduri de Garanții
Lei 40.000.000.
AGENȚIA CHIȘINAU
Asigurări în condițiuni avantajoase contra:
Incendiu, Viată, Grindină, Transport, etc.
Face orice combinațiuni de RENTE, MOȘTENIRI, ZESTRE, BURSE, etc.
— Cantă agenți pentru toate localitățile din BASARABIA —
Sediul biroului general: CHIȘINAU
Strada Kievului No. 40, colț cu str. Bulgară.

Dentist I. MUGINSTEIN
Execută orice lucrări dentare, specialitate pentru dinți de aur. Strada Harlanpilor 57

FRIZERIA PASAJ
A. IANOVIC
Saloane pentru barbazi și dame.
In ambele saloane lucrul se execută de cei mai buni meștrii, sub directa conducere a paronului. Modele cele mai modeste. Peruci în toate culorile. Masaj cosmetic de față. Articulate coștute, tice cele mai bune din străinătate.

Doctor-Dentist G. B. Borzevschi
Medaliat cu medalia de aur din Paris. Fost doctor dentist militar al grămezoanei teritoriale Chișinău. Primește consultațiuni pentru toți dinții. Pentru domnii ofițeri și funcționari militari prețuri reduse. Orele de consultați: 10 a. m. până la 2 p. m. și 5 d. a. până la 8. Laboratoriu special pentru puneri de denturi. Strada Pușchin, 25, Casele Episcopiei.

Ioan Munteanu
DENTIST
— Diplomat din Paris —
Lucrează în modul cel mai precis și conștiincios tot ce se ține de arta dentară.
— GALAȚI —
— Strada Domnească No. 92 —

Doctor V. Hândru
Specialist în boale interne, în special de plămâni și inimă.
Strada Jucovskii 17, (la colț cu Kievskii). — Consul 4-6 p. m.

Fabrica de cuie „VICTORIA”
— G. A. S. T. U. —
Cumpără orice cantități de sârmă dreaptă și ghimbăță. Livrează orice cantități de cuie în orice dimensiuni, contra bani sau în schimb de sârmă. Expediții în provincie și Basarabia. Pentru orice informațiuni și comenzi a se adresa la fabrică, Str. Traian 69, Galați, sau Str. Bucurcescu 25, Iași.

Doctor Dobrescu
Medic de spital
Specialist în
Boalele interne și venerice (sifilis, blenoragie, șancru)
Laborator pentru analize microbiologice, chimice și bacteriologice
Analiza de sânge (Wasserman)
Consultații dela orele 3-6
Strada Pușchin 25

Recomenză considerabilă. — Se va da persoanei care își va întoarce un post-vizit cu documente și cărți pe care l-am uitat în birja No. 65 în ziua de 18 Septembrie Str. Feodorov și inginer Tigancu.